OIKEUSMINISTERIÖ

SELVITYS

Oikeushallinto-osasto
Tuomioistuinyksikkö
Hallitussihteeri Jennimari Huovinen

12.6.2017

OM 3/31/2016

VIDEOTALLENTEIDEN KÄYTTÖ TUOMIOISTUIMISSA

Videotallenteiden käyttö todistelutarkoituksessa hovioikeudessa on yksi oikeusministeriön oikeudenhoidon uudistamisohjelman teknisistä keinoista (nro 33), jolla pyritään kehittämään tuomioistuinten toimintaa. Tavoitteena on järjestelmä, jossa suullinen näyttö otetaan muutoksenhakutuomioistuimessa vastaan käräjäoikeudessa tehtyä videotallennetta katsomalla. Myös eduskunta on eri yhteyksissä pitänyt järjestelmän käyttöönoton mahdollisuuksien selvittämistä tarpeellisena. Videotallenteiden käytön kehittäminen on osa oikeudenhoidon uudistamisohjelman toimeenpanoa. Oikeusministeriön alustavissa suunnitelmissa hanke on ajoitettu vuosille 2018–2020. Päätöstä hankkeen käynnistämisestä ei kuitenkaan vielä ole tehty. Videotallennuksella saavutettavissa olevien hyötyjen kannalta tarpeellisia seikkoja, kuten esimerkiksi hovioikeuksissa järjestettävien pääkäsittelyjen ja niissä kuultujen todistajien määrää on tarkoitus selvittää osana hovioikeuksien jatkokäsittelylupajärjestelmän vaikutusten selvittämistä.

Oikeusministeriö ei ole arvioinut järjestelmän kustannuksia. Oikeudenhoidon uudistamisohjelmassa todetulla tavalla Ruotsissa järjestelmän käyttöönoton aiheuttamat kustannukset olivat yhteensä noin 30 miljoonaa euroa. Suurin osa tästä kohdistui teknisiin laitteistoihin ja niiden asentamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Ruotsin järjestelmä on ollut käytössä jo vuodesta 2008, minkä jälkeen tekniikka on kehittynyt. On siis oletettavissa, että vastaavan järjestelmä voitaisiin nyt toteuttaa halvemmalla. Näin ollen Ruotsin järjestelmän perusteella ei voida tehdä kovin pitkälle meneviä arvioita järjestelmän kustannuksista Suomessa. Todennäköistä kuitenkin on, että alkuinvestointi tulee olemaan huomattava. Tästä syystä järjestelmällä mahdollisesti saavutettavissa olevat hyödyt on arvioitava huolellisesti.

Lakivaliokunnan nyt käsiteltävässä hallituksen esityksessä on painotettu tarvetta digitalisaation edistämiseen tuomioistuimissa ja esitetty laskelmia mm. siitä, minkälaista investointia käräjäoikeuksien istuntosalien varustaminen AIPA-järjestelmän teknisillä laitteistoilla edellyttää. Videotallennuksen edellyttämä laiteinvestointi ei ole mukana näissä laskelmissa, vaan se arvioidaan erikseen. **Käräjäoikeuksien toimipaikkojen ja istuntosalien määrän vähentäminen nyt esitetyllä tavalla tukee videotallenteiden käyttöönottoa, koska myös sen edellyttämä investointitarve pienenee.**

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi